

Omslagontwerp: Miek Walda
Omslagillustratie: Oscar Busman
Opmaak: Miek Walda
Verantwoording schilderijen: Mart Walda

websiteadres www.aerialmediacom.nl
www.facebook.com/Aerialmediacompany

ISBN 978-94-026-0167-1
NUR 654

© 2016 Tekst: Mart Walda, Jim Walda, Cilia Batenburg, Sarah Remmerts de Vries
© 2016 Nederlandstalige uitgave: Aerial Media Company bv, Tiel
1ste druk

Blijf op de hoogte van het laatste nieuws over onze producten en auteurs!
Schrijf je in op onze nieuwsbrief op www.aerialmediacom.nl.

Aerial Media Company bv
Postbus 6088
4000 HB Tiel

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 Auteurswet 1912, juncto het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17

Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB, Hoofddorp).
Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken dient men zich tot de uitgever te wenden.

paintings
2 - 13

1000 - 1500

Hoge en late middeleeuwen, steden en staten

paintings
14 - 54

1500 - 1600

Renaissance, reformatie en ontdekkingsreizen, ontdekkers en hervormers

paintings
55 - 85

1600 - 1700

Regenten en vorsten, Gouden Eeuw

paintings
86 - 98

1700 - 1800

Verlichting, pruiken en revoluties

paintings
99 - 149

1800 - 1900

Industrialisatie, burgers en stoommachines

paintings
150 - 183

1900 - 1950

Eerste helft twintigste eeuw, de wereldoorlogen

paintings
184 - 200

1950 - Nu

Tweede helft twintigste eeuw, televisie en computer

Een zelfportret of niet?**KUNSTENAAR****Jan van Eyck****TITEL*****Man met rode tulband (zelfportret)*****MEDIUM****Olieverf op hout****AFMETINGEN****333 mm x 258 mm****KUNSTSTROMING****Vlaamse Primitieven****OMSCHRIJVING**

Bij het schilderen van portretten onderzoekt Van Eyck tot in het kleinste detail de unieke vormen van de geportretteerde. Hierdoor lijkt geen enkel portret op elkaar. Van zijn portret 'Man met rode tulband' bestaat het vermoeden dat het om een zelfportret van Van Eyck gaat. De al iets oudere man op het schilderij heeft een donker kostuum aan, wat inderdaad normaal is voor een man van Van Eycks klasse. Wat hij op zijn hoofd heeft, is eigenlijk geen tulband maar een opgeknoopt 'kaproen', een type hoofddeksel dat in de middeleeuwen veel gedragen wordt. De man kijkt de toeschouwer intens, haast waarschuwend, in de ogen. Nog een argument voor de theorie dat Van Eyck zichzelf hier heeft afgebeeld, is dat Van Eyck zijn persoonlijk slogan ('Als ich kan', wat zoveel betekent als 'het beste dat ik kan') op de originele lijst van het schilderij heeft aangebracht. Daarnaast staat op de lijst 'Jan van Eyck heeft me gemaakt op 21 oktober, 1433'. Een ander vermoeden is dat Van Eyck het schilderij als voorbeeldwerk gebruikte voor toekomstige klanten, als een soort visitekaartje. Het is maar te hopen dat het deze klanten niet opviel dat het hoofd van de man eigenlijk iets te groot is voor zijn lichaam. De torso is met Van Eycks welbekende zorg en precisie geschilderd. Hard bewijs dat het daadwerkelijk om een zelfportret gaat is er tot op heden nog niet.

PROVENANCE

Dit zelfportret hangt sinds 1851 in de National Gallery te Londen en is al sinds 1642 in Engeland, vermoedelijk meegenomen door de 21e graaf van Arundel, Sir Thomas Howard. De graaf is van 1642 tot 1644 verbannen uit Engeland en tijdens zijn gedwongen verblijf in Antwerpen heeft hij vermoedelijk dit werk gekocht.

WAARDE

Werk van Van Eyck is extreem zeldzaam en kostbaar. Dit zelfportret is minimaal 200 miljoen euro waard.

MUSEUM

National Gallery, Londen

HISTORISCH BELANG

Van Eyck was de uitvinder, of in ieder geval een van de pioniers, van de olieverf. Man met de rode tulband daagt dat materiaal, en de techniek die ermee gepaard gaat, uit. De tulband is bijna bebeeldhouwd en Van Eyck toont hier als schilder ook te kunnen beeldhouwen. Het schilderij geldt als een mijlpaal in de portretschilderkunst en luidt een nieuwe fase in de West-Europese schilderkunst in. Het schilderij zou een pendant kunnen zijn van zijn later geschilderde Portret van Margarete van Eyck, de vrouw van de schilder.

IN DE POPULAIRE CULTUUR

Selfies doen wat we altijd al hebben gedaan in onze uitoefening van zelfrepresentatie. Namelijk het gebruik maken van de hulpmiddelen die beschikbaar zijn binnen onze cultuur, om daarmee te proberen om onszelf te leren kennen of om sympathie over te komen en te onderzoeken of anderen dat ook vinden. Van Eyck is hierdoor overal aanwezig!

Mystiek**KUNSTENAAR****Hans Memling****TITEL*****Man met Romeinse munt*****MEDIUM****Olieverf op hout****AFMETINGEN****310 mm x 230 mm****KUNSTSTROMING****Vlaamse Primitieven****OMSCHRIJVING**

Zakenlieden van de rijke burgerij behoren tot de vaste klanten van Memling. Op het schilderij 'Man met Romeinse munt' is zo'n zakenman te zien. Het is waarschijnlijk de uit Florence afkomstige Bernardo Bembo, die dan in Brugge verblijft. Dit zou logisch zijn omdat hij munten verzamelt en de man op het schilderij met een Romeinse munt in zijn handen is afgebeeld. Bovendien gebruikt Bembo een palmboom in zijn familiewapen en laat die nu precies in het landschap op de achtergrond te zien zijn. Onderaan op het schilderij zijn ook nog laurierbladeren te bewonderen, die eveneens tot Bembo's familiewapen behoren. Ondanks al deze verwijzingen naar Bernardo Bembo, is er echter nog steeds twijfel over deze theorie.

Op de munt is de Romeinse keizer Nero te zien. Dit kan worden gezien als een symbool voor de interesse van de geportretteerde in het humanisme, een filosofische stroming gericht op de mens en zijn rationaliteit.

De man is geheel in het zwart gekleed, wat op dat moment de mode is in Italië. Hij heeft zijn jasje in zijn nek dichtgeknoopt met een veter.

PROVENANCE

Dit werk duikt voor het eerst op in de verzameling van baron Vivant Denon te Parijs. Als zijn spullen geveild worden, is het ridder Florent van Ertborn die het schilderij in 1826 koopt.

Na zijn overlijden wordt het werk geschonken aan het Het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen.

WAARDE

Er zijn nagenoeg geen Memlings meer in particuliere handen. Indien zo'n zeldzaam stuk geveild zou worden dan bedraagt de opbrengst al snel meer dan 50 miljoen euro

MUSEUM

Het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen

HISTORISCH BELANG

De achtergrond van het schilderij is echter misschien nog wel interessanter dan de persoon ervoor.

Memling is namelijk een van de eerste schilders die zijn portretten landschapsachtergronden

begint te geven, als vervanging van het daarvoor gangbare bruin of een andere effen kleur.

Als je goed kijkt, zijn er op de achtergrond zelfs zwanen en een ruiter te zien.

Memling creëert op die manier diepte in het schilderij en vormt zodoende een inspiratie voor generaties renaissanceschilders na hem.

Memling is sterk beïnvloed door de Brusselaar Rogier van der Weyden. Zelf heeft hij veel bewondering voor Jan van Eyck.

Ik ga naar Rome om opnieuw gekruisigd te worden

KUNSTENAAR

Michelangelo Merisi da Caravaggio

TITEL

De kruisiging van Petrus (Originele titel: La Crocifissione di San Pietro)

MEDIUM

Olieverf op doek

AFMETINGEN

2300 mm x 1750 mm

KUNSTSTROMING

Barok

OMSCHRIJVING

Caravaggio schildert ook in opdracht van de kerk. De kruisiging van Petrus is bedoeld om samen met een ander schilderij van hem, de bekering van Paulus op weg naar Damascus, in de Santa Maria del Popolo kerk in Rome te hangen. De apostelen Petrus en Paulus zijn namelijk de belangrijkste stichters van de katholieke kerk. Als Petrus gekruisigd wordt door de Romeinen, eist hij dat zijn kruis omgekeerd wordt neergezet. Dit doet hij om ervoor te zorgen dat hij niet vergeleken kan worden met de gekruisigde Jezus. Het is een daad van nederigheid. Op Caravaggio's schilderij zijn drie Romeinen bezig om het omgedraaide kruis op te zetten. We zien hun gezichten niet. Het lijkt alsof ze veel moeite hebben met het overleiden, terwijl Petrus toch een lichte oude man is, of zou moeten zijn. Door middel van de lichtval wijst Caravaggio Petrus aan als het middelpunt van het schilderij. De gekwelde blik op Petrus' gezicht laat zien dat hij zich er maar al te goed van bewust is dat zijn einde nadert. Als Caravaggio de kruisiging van Petrus afheeft, krijgt hij veel kritiek op de slordigheid en vooral het naturalisme van het schilderij. Het is duidelijk dat hij geen talloze voorstudies heeft gemaakt, maar op de bonnefooi vier mannen van de straat heeft geplukt om model te staan. De Romeinen zien er te volks uit en Petrus niet heilig genoeg. En ook de hogere religieuze boodschap wordt niet direct duidelijk uit het schilderij. Alleen de lichtval brengt iets van de dramatiek terug die de katholieke kerk zo graag in schilderijen ziet. Maar dat is nu eenmaal de manier waarop Caravaggio te werk gaat en de reden dat hij vandaag de dag nog steeds geroemd wordt.

PROVENANCE

'De kruisiging van Petrus' en de 'Bekering van Paulus' worden in september van het jaar 1600 door Tiberio Cerasi besteld, die kort daarna sterft. Caravaggio's originele versies worden verworpen. Deze komen in de privécollectie van kardinaal Sannessio terecht. Sommige academici speculeren dat Sannessio gebruik heeft gemaakt van Carracci's plotselinge dood om deze werken te bemachtigen.

WAARDE

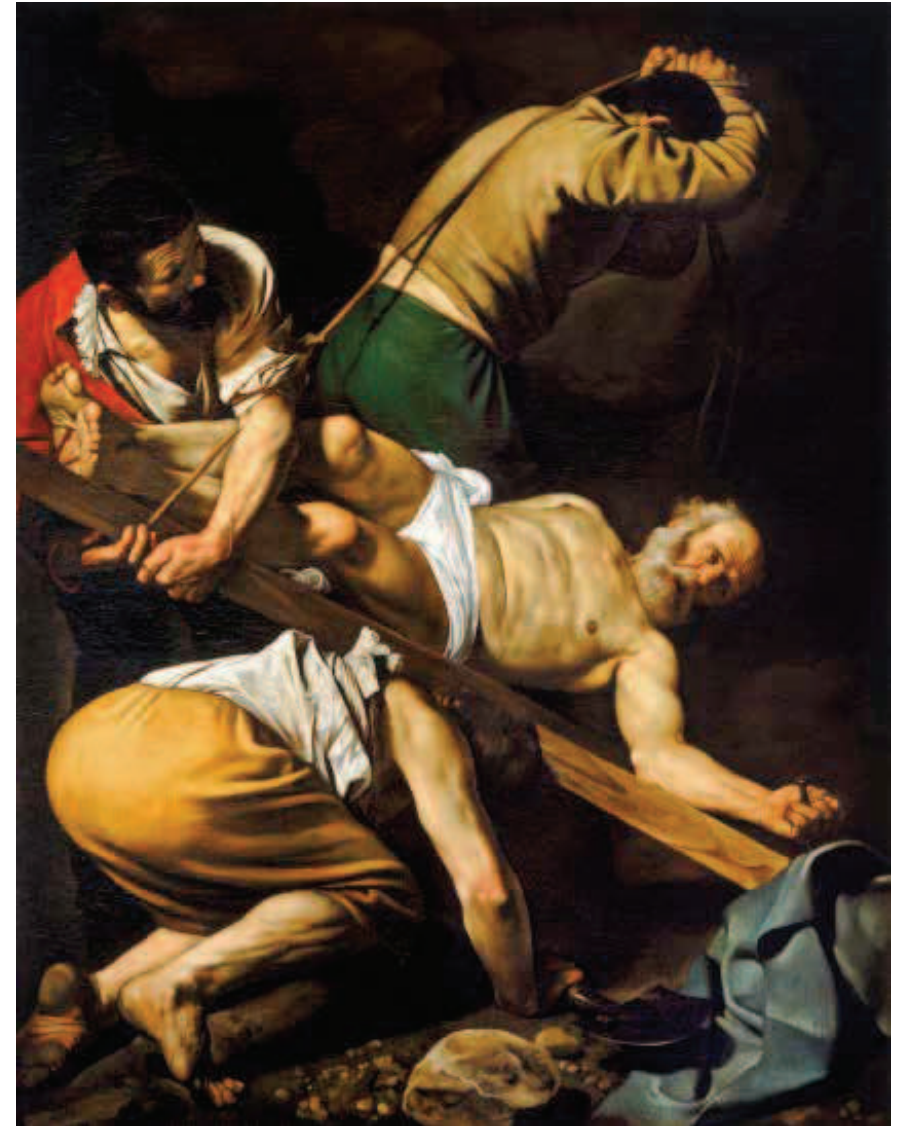
200 miljoen euro

MUSEUM

Santa Maria del Popolo, Rome

HISTORISCH BELANG

Caravaggio heeft een andere stijl dan gangbare schilders van altaarstukken. Duidelijk blijkt dat hij weinig voorstudie heeft gedaan voor het werk. In plaats van een werk vol symboliek en vroomheid is een te gespieerde man te zien die door een paar zwervers aan een kruis geholpen wordt. Veel parochianen haten het altaarstuk.

Het is volbracht; het monster is dood!

KUNSTENAAR

Jacques-Louis David

TITEL

De dood van Marat (Originele titel: La Mort de Marat)

MEDIUM

Olieverf op doek

AFMETINGEN

1650 mm x 1280 mm

KUNSTSTROMING

Neoclassicisme

OMSCHRIJVING

Tijdens de Franse Revolutie kiest David de kant van de extreme jakobijnen. Als deze groep het voor het zeggen krijgt in Frankrijk, gaat David zijn schilderkunst inzetten om enkele martelaren die tijdens de revolutie om het leven komen, te herdenken. Eén van deze gevallen is de filosoof en journalist Jean-Paul Marat. De jakobijn Marat houdt er dan nogal radicale ideeën op na over wat er moet gebeuren met de tegenstanders van de revolutie. In een geschrift stelt Marat bijvoorbeeld publiekelijk dat de gematigde girondijnen, de tegenstanders van de jakobijnen, vernietigd moeten worden. Marat wordt uiteindelijk vermoord door een girondijnse, de vierentwintigjarige Charlotte Corday, die zijn huis binnenkomt en doet alsof ze hem op de hoogte wil stellen van nieuwe ontwikkelingen. Marat zit op dat moment in bad. Hier brengt hij een groot deel van de dag door om de jeuk te stillen die veroorzaakt wordt door een huidziekte. Op zijn hoofd draagt hij een dezelfde reden een doek, gedrenkt in azijn. Het schilderij wekt direct ontzag bij de kijker omdat het zo verstilt en iconisch is. Het doet zelfs denken aan Michelangelo's beroemde Pietà, een marmeren beeldhouwwerk van Maria en Jezus. De voorstelling voelt als een heus monument en dat is niet zonder reden: het is gewoonweg politieke reclame. Dit effect heeft David natuurlijk expres willen bereiken, door een groot deel van het doek leeg te laten en alle aandacht te vestigen op de lijdende Marat, wiens huid er behoorlijk glad uitziet voor iemand met een ernstige huidaandoening. Marat blaast op dat moment zijn laatste adem uit en hangt met zijn rechterarm uit de badkuip. Hij houdt in zijn ene hand een veer en in de andere een briefje. Op het briefje staat in het Frans: 'Omdat ik ongelukkig ben, heb ik recht op jouw hulp'. Sommigen beweren dat dit het briefje is dat Marats moordenaar gebruikt heeft om zijn vertrouwen te winnen en het huis binnen te komen. Op de vloer ligt het bebloede mes waarmee ze hem een moment geleden in de borst gestoken heeft. Zelf valt ze op het schilderij buiten beeld, hoewel ze in werkelijkheid niet weglucht maar nog even naar haar slachtoffer blijft staan kijken. Vier dagen later zal ze voor deze moord terechtgesteld worden.

PROVENANCE

Legaat van Jules-David Chassagnol, Parijs, 1886. In 1893 is het werk opgenomen in de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Brussel.

WAARDE

75 miljoen euro

MUSEUM

Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Brussel

HISTORISCH BELANG

Het schilderij is een weergave van een belangrijke contemporaine gebeurtenis. Dit soort gebeurtenissen schildert David veel liever dan bijvoorbeeld religieuze kunst. Maar er zitten in dit schilderij wel christelijke symbolen, zoals Marats houding, die erg lijkt op de houding van de dode Christus. Of de wond in zijn borst, die doet denken aan

christelijke 'stigmata', de wonden van Jezus. Na zijn moord wordt het schilderij wordt door de straten van Parijs gedragen en Marat wordt als martelaar begraven.

IN DE POPULAIRE CULTUUR

De compositie beïnvloedde een scène in Stanley Kubricks versie van William Makepeace Thackerays Barry Lyndon Danton, een historisch drama. Ook komt het werk voor in Derek Jarmans Caravaggio uit 1986. En in Vik Muniz' documentaire uit 2010, getiteld Waste Land. In deze laatste wordt het schilderij nagebootst door afval en staat het zelfs afgebeeld op de Dvd-hoes.

Shakespeare: Alas, then she is drowned? Drowned, drowned**KUNSTENAAR****John Everett Millais****TITEL*****Ophelia*****MEDIUM****Olieverf op doek****AFMETINGEN****760 mm x 1120 mm****KUNSTSTROMING****Prerafaëlieten****OMSCHRIJVING**

John Everett Millais (Southampton, 1829 – Londen, 1896) wordt als jongste leerling ooit toegelaten tot de Koninklijke academie voor de kunsten in Londen. Hier komt hij in contact met William Holman Hunt en Dante Gabriël Rossetti, twee andere schilders. Samen richten zij het geheime prerafaëlitisch broederschap op, of PRB, waarmee ze hun werken signeren. Het woord 'prerafaëlitisch' kiezen ze omdat ze een hekel hebben aan alle kunst sinds de tijd van Rafaël en de oprichting van de eerste schilderacademie in Bologna. Ze verachten de academische kunst en willen terug naar kunst die natuurlijker en puurder is. Dit lijken ze te vinden in de gotische kunst en de Italiaanse en Vlaamse Primitieven, zoals de werken van Fra Angelico en Jan van Eyck [zie nummers 6 t/m 9 en 13]. In hun werk mixen zij de prerafaëlieten religieuze elementen uit deze middeleeuwse kunst met verhalen en actuele onderwerpen uit hun tijd. Millais schildert het meest gedetailleerd van alle leden van het broederschap. Millais' 'Ophelia' is uitgegroeid tot een icoon van de prerafaëlitische schilderkunst. Ophelia is een personage uit Hamlet, een beroemd toneelstuk van schrijver en dichter William Shakespeare. Hamlet is tevens de naam van de hoofdpersoon van het toneelstuk. Zijn vader is de koning van Denemarken, maar wordt vermoord door zijn eigen broer Claudius. Hamlet zint op wraak en wil Claudius vermoorden. Per ongeluk vermoordt hij iemand Polonius, de vader van Ophelia zijn geliefde. Hamlet is zo geschokt dat hij Engeland vlucht. Ophelia moet in één klap twee mannen missen van wie ze houdt en wordt gek. Ze is zich amper nog bewust van haar omgeving en als ze tijdens het verzamelen van bloemen in een ondiepe rivier valt, kan of wil ze er niet meer uitkomen en verdrinkt. De hopeloze of dode Ophelia, drijvend in de rivier, is afgebeeld op Millais' schilderij. Het wordt in het toneelstuk nooit helemaal duidelijk of het om een ongeluk of zelfmoord gaat. Ook Millais laat dit vraagstuk onbeantwoord. Voor de rivier op het schilderij heeft Millais waarschijnlijk de rivier de Hogsmill in Surrey als voorbeeld genomen. De rivierbeddingen zijn bezaaid met talloze verschillende bloemen en planten, die de voorstelling van Ophelia iets verlichten. Deze plantensoorten hebben allemaal een eigen symbolische betekenis in het toneelstuk van Shakespeare, de viooltjes staan bijvoorbeeld voor Ophelia's maagdelijkheid. Onder de bloemen die ze in haar hand heeft, bolt haar met goud versierde jurk op onder het wateroppervlak. Het geeft Ophelia de allure van een prinses, wat de voorstelling misschien nog wel tragischer maakt. Ophelia sterft op een paradijselijke plek.

PROVENANCE

'Ophelia' wordt in 1852 in de Royal Academy tentoongesteld. Hier koopt Henry Farrer het werk van Millais. Na enkele eigenaren koopt Henry Tate het schilderij in 1892, waarna hij het in 1894 aan de Britse staat schenkt. Sindsdien is het onderdeel van de kunstcollectie van het Tate Britain in Londen.

WAARDE

De meeste verkochte postkaart van het Tate en op de website hun populairste stuk. Een icoon van 200 miljoen euro,

MUSEUM

Tate Gallery, Londen

HISTORISCH BELANG

John Everett Millais is de belangrijkste schilder van het Engelse genootschap der prerafaëlieten en de meest succesvolle Britse kunstenaar uit de tweede helft van de 19de eeuw. Dit schilderij is een van zijn hoogtepunten. Het werk laat tegelijkertijd ook het grote historische belang van de werken van Shakespeare zien, waarop de voorstelling is gebaseerd.

IN DE POPULAIRE CULTUUR

In Lars von Triers film 'Melancholia' wordt het schilderij gebruikt in de openingsscène.

PRERAFAËLIETEN 1848 TOT 1860

In Engeland stichten halverwege de 19e eeuw een groep kunstenaars de prerafaëlitische broederschap. Al op de Koninklijke academie voor kunsten zijn enkele leden opvallend eigenwijs. In de broederschap vinden ze gelijk gestemde anti-academische kunstenaars. De broederschap wil terug naar een simpele, pure en realistische kunst, in plaats van de mechanische en overdreven ingewikkelde voorschriften die de academie voorschrijft. Rafaël en Michelangelo worden door dit instituut als voorbeelden gezien van harmonie en schoonheid. De broederschap gelooft er niet in dat dit als het hoogtepunt van de westerse kunst moet worden beschouwd en vinden hun inspiratie in de middeleeuwse kunst zoals bij de Vlaamse Primitieven. De prerafaëlieten leggen veel symboliek en moralistische boodschappen in hun schilderijen die bijzonder gedetailleerd zijn. Zelfs zo nauwkeurig dat de dieptewerking en perspectief, die tijdens de renaissance zijn geperfectioneerd, moeten wijken. Ook de compositie is bewust anti-academisch en we zien daardoor een terugkeer naar een soort platheid. Ondanks dat de prerafaëlieten een select gezelschap zijn en beperkt blijven tot Engeland, hebben ze invloed op het ontstaan van het symbolisme en zelfs de jugendstil.

Kunst kan niet modern zijn, kunst is eeuwig

KUNSTENAAR

Egon Schiele

TITEL

Vrouw met opgetrokken knie

MEDIUM

Waterverf en zwart krijt op papier

AFMETINGEN

460 mm x 305 mm

KUNSTSTROMING

Weens Expressionisme/Weense Secession

OMSCHRIJVING

Schieles stijl wordt als provocerend, agressief en zenuwachtig getypeerd. Zijn voorstellingen bestaan uit seksueel geaarde zelfportretten, portretten van geliefden en prostituees. Hij wordt twee keer uit zijn woonplaats verjaagd. Eenmaal omdat hij ongehuwd samenwoont, de andere keer omdat er tekeningen van jonge masturberende meisjes aan het licht komen. Als bekend wordt dat Schiele zeer jonge meisjes naakt laat poseren moet hij dit bekopen met een aantal weken cel. Desondanks krijgt Schiele binnen en buiten het kunstmilieu ook bijval door mensen die geïntrigeerd zijn door de ontwapende en schrijnende wijze van zijn weergave van de mens. Op dit werk, 'Zittende vrouw met opgetrokken knie', zien we Edith, Schieles vrouw. Nadat hij met haar trouwde werden zijn harde, bijna kubistische lijnen een stuk zachter.

Het feit dat Edith kleding draagt kan zomaar een gevolg zijn van zijn aanvaring met de wet.

Op 28 oktober 1918 overleed Edith aan de Spaanse griep, zij was toen 6 maanden zwanger. Op 31 oktober 1918 overlijdt Schiele aan dezelfde ziekte, pas 28 jaar oud.

WAARDE

25 miljoen euro

MUSEUM

Národní galerie v Praze, Praag

HISTORISCH BELANG

Schiele en Klimt zijn bevriend met elkaar en dus van grote invloed op elkaars werk. Zo heffen ze taboes in de kunst op, die in die tijd nog liggen op bijvoorbeeld (vrouwelijke) naaktheid.

IN DE POPULAIRE CULTUUR

Dit is een van zijn bekendste tekeningen en na 100 jaar is de pose van Edith nog steeds invloedrijk. In mode en kunst is Schieles compositie een blijvende inspiratiebron.

Lucio Fontana: 'I don't want to make a picture. I want to open up space, to create a new dimension for art'

KUNSTENAAR

Lucio Fontana

TITEL

***Ruimteconcept, verwachtingen
(Originele titel: Concetto spaziale, Attese)***

MEDIUM

Olieverf en mes op doek

AFMETINGEN

600 mm x 550 mm

KUNSTSTROMING

Conceptuele kunst, spatialisme

OMSCHRIJVING

De Italiaans-Argentijnse kunstenaar Lucio Fontana (Rosario di Santa Fé, 1899 – Varese, 1968) leert het vak van beeldhouwer al vroeg van zijn vader. Na een opleiding tot ingenieur voegt hij zich in 1934 bij een groep Parijse kunstenaars, die zichzelf abstractie-creatie, noemen. Hier krijgt hij een podium voor zijn abstracte kunst. Hij richt in Argentinië zijn eigen academie op en in Italië de spatialistische beweging. In 1949 staat hij ingespannen voor een schildersdoek. Als hij met een mes in het doek steekt, verschijnen er gaten en sneden en kan men erdoorheen kijken. Hier wordt hij uiteindelijk wereldberoemd mee. Hij maakt vele van deze ingesneden doeken, die hij allemaal hetzelfde noemt: ruimteconcept. Bij sommige werken is hier de ondertitel verwachtingen aan toegevoegd. De achtergronden van deze schilderijen zijn telkens één kleur. Zijn theorie erachter is dat hij geen 'gewone', platte schilderijen wil maken. Door de ruimte achter zijn schilderijen zichtbaar te maken met sneden, maakt hij ze 3-dimensionaal. Een revolutionaire winst van ruimte en vrijheid in de kunst. Bij Fontana is de handeling van het kunstwerk maken (door er bijvoorbeeld in te snijden of steken) even belangrijk als het resultaat. Soms plakt hij ook aparte materialen op zijn doeken, zoals edelstenen. Hij zegt zelf door zijn kunst de nieuwe technieken van wetenschappelijke vooruitgang te laten zien. Zijn werk heeft vanaf de jaren '60 grote invloed op de moderne beeldende kunst gehad.

PROVENANCE

Het werk wordt via de Brusselse Galerie Carrefour anoniem verkocht aan een koper die in Parijs woont. Vervolgens komt het terecht in de Parijse Galerie Couturier. Daarna wordt het verplaatst naar de Galerie Guy Pieters in Saint-Paul de Vence. Daar wordt het wederom anoniem gekocht.

WAARDE

5 miljoen euro

MUSEUM

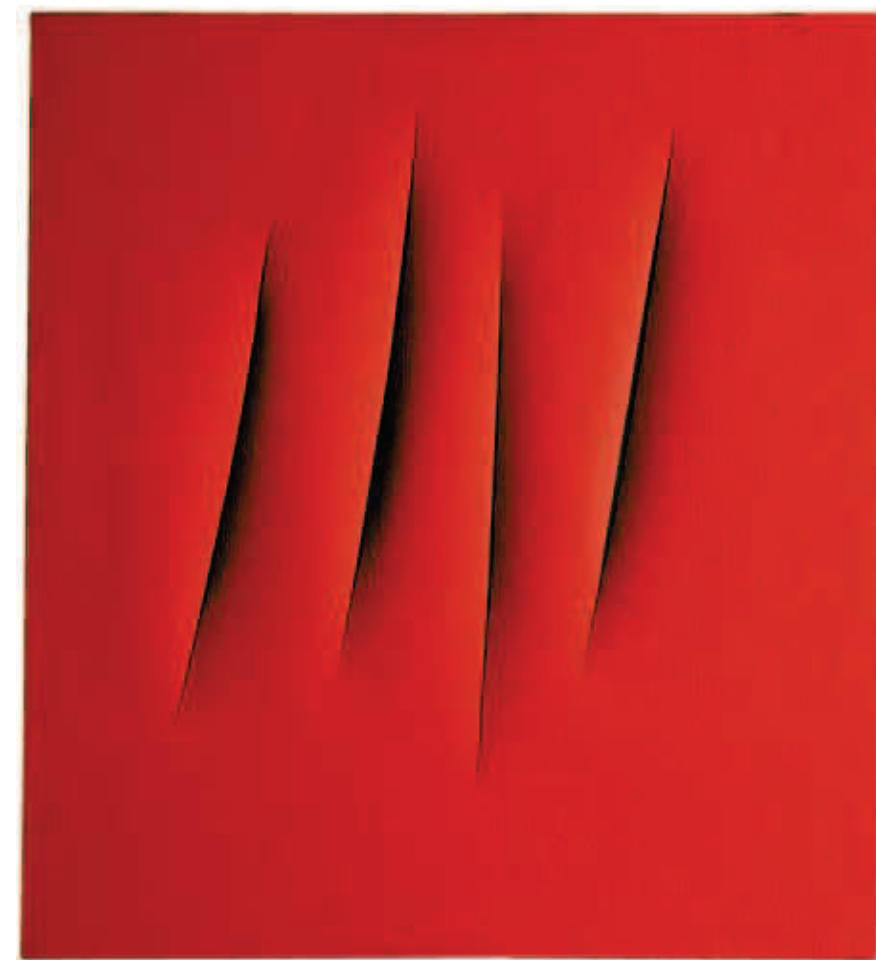
Privébezit

HISTORISCH BELANG

Fontana toont de wereld dat kunst ook heel minimalistisch kan zijn. Qua minimalisme is zijn werk vergelijkbaar met dat van Yves Klein. De Nederlandse Nul-beweging en de Duitse Zero groep zijn op Fontana's Movimiento Spaziale geïnspireerd.

COPYRIGHTS

© Lucio Fontana, Concetto spaziale, Attese, 1958, c/o Pictoright Amsterdam, 2016

Streetart**KUNSTENAAR****Banksy****TITEL*****Een man die graffiti schoonmaakt*****MEDIUM****Verf op muur****AFMETINGEN****660 mm x 1000 mm****KUNSTSTROMING****Hedendaagse kunst (Guerrilla streetart)****OMSCHRIJVING**

Banksy is het pseudoniem van de Britse graffitikunstenaar wiens werk over heel de wereld in de openbare ruimte verschijnt. Er is veel speculatie over zijn ware identiteit. Volgens Wikipedia gaat het om de in 1973 in Bristol geboren Robin Cunningham. Volgens The Guardian is zijn echte naam Robert Banks. Banksy's werken kenmerken zich door humor en satire. De boodschappen achter de werken zijn vaak pacifistisch (tegen oorlog) en antikapitalistisch van aard. Banksy begint net als de meeste graffitikunstenaars met het zetten van illegale kunstwerken in de openbare ruimte. Als hij voor de zoveelste keer moet vluchten voor de politie besluit hij de snellere sjabloontechniek te gebruiken, waarbij van tevoren een afbeelding wordt uitgesneden die vervolgens snel kan worden ingekleurd met een spuitbus. Met het gebruik van sjablonen is Banksy's typische stijl ontstaan die ook de media niet ontgaat. Door zijn ludieke acties, en scherpe commentaren in de vorm van beeld of tekst is Banksy misschien wel de bekendste en tegelijkertijd meest mysterieuze guerrilla straatkunstenaar van de wereld. Zijn politieke en sociale commentaar weet Banksy vaak te combineren met het hergebruiken van iconen uit de kunstgeschiedenis. Inmiddels is Banksy ongekend populair en lijkt hij ondanks zijn antikapitalistische leuzen toch mee te gaan draaien in de geldstromen die vandaag de dag gemoeid gaan met kunst. Er zijn zelfs galleries die Banksy's verkopen die nog ergens op de muur zitten in de openbare ruimte. Recentelijk wist Banksy hier ook weer gevat commentaar op te geven door zijn werken, die voor duizenden euro's worden verkocht, anoniem voor 30 dollar te verkopen in een kraampje aan het Central Park in New York. Daarnaast heeft hij 'illegale' werken gezet in onder meer het Museum of Modern Art in New York. Het werk 'Man die graffiti schoonmaakt' zet het graffiti-beleid, dat graffiti tegenwoordig strafbaar stelt, in een eeuwenoude traditie. Als de grotschilderingen gezien worden als 15.000 jaar oude graffiti [zie nummer 1], is het dan niet een van de grondbeginselen van de mens om graffiti kunst te mogen maken? Ondertussen is het een sociale norm geworden om een graffiti werk van Banksy niet meer te verwijderen. Toch zijn er nog schoonmakers die, in de strijd tegen de verwaarlozing van de stad, ook werk van Banksy, ter waarde van tonnen overschilderen of schoonspuiten.

PROVENANCE

Het kunstwerk bevindt zich in Lick Street, Londen, maar is tegenwoordig onherstelbaar overgeschilderd.

WAARDE

Banksy verkoopt soms zijn werk op straat en vraagt er dan 30 dollar voor.

Werk van hem wat de veiling bereikt kan voor meer dan 2 miljoen dollar verkocht worden.

MUSEUM

Lick Street, Londen

HISTORISCH BELANG

Banksy's kunstwerken hebben meestal een politieke boodschap, die tegen oorlog en het kapitalisme strijdt. Zo geeft hij kritiek op wat hij ziet als de uitwassen van de moderne westerse samenleving. Zijn werken brengen nu al hoge bedragen op en worden door sterren als Christina Aguilera en Kate Moss gekocht. Banksy heeft dus alles mee om net zo'n iconische kunstenaar te worden als de andere kunstenaars in dit boek. Sterker nog, misschien is hij het al.

IN DE POPULAIRE CULTUUR

Banksy's kunst is eigenlijk in zichzelf al een uiting van populaire cultuur, maar dan wel van een cultuur die van Occupy-achtige ideeën uitgaat.

HEDENDAAGSE KUNST 1960 TOT HEDEN

Modern en hedendaags betekenen in de Nederlandse taal eigenlijk hetzelfde, maar zijn binnen de kunstgeschiedenis toch twee verschillende dingen. Moderne kunst is alle kunst die aan het begin van de 20e eeuw is gemaakt, denk daarbij aan de vele -isme stromingen, zoals het kubisme, impressionisme, surrealisme en dergelijke. Hedendaagse kunst wordt gezien als kunst die 'nu' wordt gemaakt. Dat 'nu' begint technisch gezien al rond 1960, op het moment dat ook het filosofische postmodernisme zich inzet, een periode die het einde van 'de grote verhalen/ideologieën' betekent. Omdat het hier gaat om de kunst die nu wordt gemaakt is het erg moeilijk te duiden welke tendensen er precies te onderscheiden zijn. Wat we wel kunnen zeggen is dat er bijzonder veel diversiteit is, zowel in stijl als in media. Beeldhouwen en schilderen zijn nog steeds graag gebruikte technieken, maar er wordt steeds meer gebruik gemaakt van performances, nieuwe media en installaties. Stromingen binnen de hedendaagse kunst zijn onder vele andere: Conceptuele kunst, graffiti kunst, kinetische kunst, minimalisme, internet kunst en video kunst.

COPYRIGHTS

© Banksy, Een man die graffiti schoonmaakt, 2008, c/o Pictoright Amsterdam, 2016

